

Opdrachtgever
Mabon bv (HBG
Vastgoed)

Project type
architectuur

Kosten
€ 33.365.022,-

Project status
opgeleverd

Locatie
Valkenburgerstraat,
Rapenburgstraat
Amsterdam
Nederland

Functies
woningbouw

70.091 m²

Periode
1990 - 1999

Oplevering
1999

beeld: luuk kramer

Markenhoven, Amsterdam

De bebouwing van de Valkenburgerstraat en de Rapenburgerstraat, de zogenoemde VaRa-strook, is de lang verbeide uitkomst van het proces van cityvorming in het oostelijk deel van de Amsterdamse binnenstad en het verzet daartegen. Een proces dat al in de negentiende eeuw op gang kwam en na de oorlog een enorme impact kreeg door de grootschalige sloop van huizen ten behoeve van de aanleg van het IJtunneltracé. De manier waarop de VaRa-strook weer bebouwd moest worden heeft de gemoederen decennia lang bezig gehouden.

In de loop van de jaren tachtig was de gemeente pas bereid om naar de wensen van de bewoners te luisteren. De buurt wilde op de lege vlakte die was ontstaan door de volledige afbraak van het gebied tussen de Valkenburgerstraat en de Rapenburgerstraat en het dempen van de Markengracht weer een woonbuurt met kleinschalige bedrijvigheid terugzien.

De opgave was om de gevelwanden aan de zeer drukke, doorgaande Valkenburgerstraat en de rustige Rapenburgerstraat in één blok onder te brengen.

Hier schoot de gemeentelijke Woonatlas te hulp waarin een hele waaier aan nieuwe, op eigentijdse lifestyles

gebaseerde woningtypen werd geïntroduceerd. In workshopverband werden in 1991 onder leiding van Hans van Beek door vijf gastarchitecten reeksen 'stempels' ontwikkeld die tientallen verschillende woningplattegronden bevatten. Als gevolg van herhaaldelijke aanpassingen door de gemeente van de verkeerskundige en stedenbouwkundige plannen voor het gebied konden pas in 1999 de bewoners het complex betrekken.

Aan de kant van de Valkenburgerstraat heeft de gevelwand de allure van een grootstedse boulevard. Aan de Rapenburgerstraat is de gevelwand juist zeer beheerst en uitgebalanceerd. Het lange blok wordt onderbroken door een tweetal semi-openbare pleintjes en drie binnenhoven bestemd voor de bewoners. Dit zijn feeëriekke, met waterpartijen en beplanting ingerichte plekken die voor de ogen van de voorbijgangers verborgen blijven.

Markenhoven in de media

-Bekker, P., 'Dakpleinen met begroeiing. Parkeerdaken vormen groene binnenhoven', Stedebouw & Architectuur, 17 (2000) 3, p24-25

-Boekraad, C., 'VaRa-strook: de Woonatlas in dienst van een veelkleurige stadswand', Architectuur /Bouwen, nr 4 (1993) p43-46

-Boekraad, C., et al., Van VaRa-strook tot Markenhoven, Stedelijke oase in de binnenstad van Amsterdam,

Ontwerpteam
projectarchitect
Hans van Beek,
Sjo van de Eerenbeemt,
mmv Allard Assies,
Ben Schildwacht, Dorte Kristensen,
Eeva Nummisto

stedenbouwkundige
Hans van Beek, Leon Thier

projectleider
Pieter Cusell, Nico Schwering,
Johan Hendriks

directievoering
Cees Nieuwenkamp, Ewoud de Jong

opzichter
Krijn vd Giezen

projectmedewerkers
Arie van der Toorn, Dick Huijsmans,
Felix Timmermans, Joop Buurman,
Marjon Main-Roetgerink,
Ruud Raaphorst

Projectteam
samenwerkend architect
Köther & Salman, Zeinstra & v.d.
Waals, Böhntlingk

ATELIER PRO

Rijswijk, 1999

-Koerts. A., Laan, D. van der, 'Eigentijdse
compacte bouw in centrum van de stad',
Cobouw, 01-03-2000

-Vries, M. de, 'Pal achter de filmacademie', Het
Parool, 08-02-1999